

Akershus fylkeskommune

Oslo, 20. oktober 2025

Vofo Akershus sitt innspill om årsbudsjett 2026

Vofo Akershus takker for muligheten til å komme med budsjettinnspill.

Vofo Akershus ble reetablert høsten 2024 etter oppløsning av Viken. Sammen med studieforbundene har vi i løpet av året bygd en plattform som gjør det mulig å være tettere på lokalt nivå, samtidig som vi styrker samarbeidet med fylkeskommunen og andre paraplyorganisasjoner. Det gir oss rom og drivkraft til å bidra til mer læring og deltakelse i hele fylket.

Vi har merket oss at fylkesråden for kultur, frivillighet og tannhelse i sitt budsjettforslag setter barn og unge først. Dette er vi positive til, og vi ser verdien av satsingen.

Samtidig vil vi trekke fram frivilligheten, som fylkesrådet beskriver som en av de sterkeste bærebjelkene i Akershus. Frivilligheten er mer enn dugnad og rekruttering. Den er også en viktig læringsarena der barn og unge, og voksne, opplever felleskap, mestring, får ansvar og verv, og bygger kompetanse og selvtillit. Gjennom frivilligheten får mennesker muligheten til å lære og videreføre tradisjoner, kultur og verdier.

Titusenvis deltar hvert år på kurs og opplæring i regi av studieforbundene. I 2024 var det mer enn 50.000 deltakere som gjennomførte kurs i Akershus. Over 150 medlemsorganisasjoner- og lag tilbyr læringsarenaer og sosiale møteplasser her i fylket. Bredden er stor, og det er alt fra kultur og idrett til natur, helse, samfunn og beredskap.

Vi er helt enige i at Kunst og kultur er mer enn underholdning, og at Akershus skal være fylket hvor unge får skape, delta og utvikle seg.

Idrett, teater, dans og musikk er viktige arenaer for kreativitet og deltakelse, men vi må heller ikke glemme at nye generasjoner også bærer et ansvar for å bevare og videreføre tradisjoner og immateriell kulturarv. Opplæring er dermed et helt sentralt virkemiddel for å få nettopp dette til.

Her ser vi hvordan f.eks. Akershus Bygdekvinnelag, Akershus Husflidslag og Forbundet Kysten jobber målrettet med å både rekruttere og lære opp unge i praktisk matkunnskap, trearbeid og tradisjonshåndverk. Folk deltar, lærer og viderefører kunnskapen, og dette mener vi bør være en viktig og integrert del av kultursatsingen i fylket.

Fylkeskommunene har et regionalt ansvar for forvaltning av og stimulering til friluftsliv, og har som mål å bidra til økt deltakelse i friluftsliv. Studieforbundene, med sentrale aktører som Turistforeningen, Norges Jeger- og Fiskerforbund, 4H med flere spiller her en sentral rolle med et bredt og verdifullt kurstilbud.

Videre vil fylkeskommunen styrke unges kunnskap om demokratiet og forståelsen for hvorfor det er så viktig å ta vare på det.

Demokrati og deltakelse ligger i selve kjernen av hvordan studieforbundene er bygd opp, organisert og driver sine kurs og opplæring. Studieforbundene har som kunnskapsformidlere en lang og tradisjonsrik historie knyttet til folkeopplysningstanken, og de i seg selv utgjør en viktig del av kulturarven.

Folkeopplysningen har hatt en avgjørende rolle i å bygge sterke, tillitsbaserte og demokratiske lokalsamfunn her hjemme og i Norden helt siden midten av 1800-tallet gjennom frivillig innsats og læring som skjer nedenfra og opp.

Opplæring er grunnmuren for demokratisk oppbygging i frivillige organisasjoner. Gjennom studieforbundenes ordninger får organisasjonene støtte til demokratiopplæring og et mangfoldig fritidstilbud, også rettet mot unge. Det handler blant annet om kurs i styrearbeid, organisasjonsdrift, instruktør- og studielederopplæring der unge lærer å delta aktivt, samarbeide, ta ansvar, påvirke og ta beslutninger. Dette er helt grunnleggende for å bygge demokratisk erfaring og forståelse, enten man deltar i et lokallag i 4H, en Jeger- og fiskerforening, Mental Helse Ungdom, spiller i korps eller er med å drifte en revy.

Fylkeskommunens tilskudd betyr mye ute i lokalsamfunnene våre. Tilskuddet gjør det mulig for studieforbundene å opprettholde og utvide kurstilbudet, skape møteplasser, få flere med og prioritere nye tiltak som ellers ikke ville hatt finansiering uten denne støtten. Det gir også kapasiteter og ressurser til å følge opp og styrke lokale lag og organisasjoner, og sikrer at tillitsvalgte får nødvendig opplæring og støtte i arbeidet sitt.

I fjorårets budsjett vedtok fylkeskommunen å opprettholde tilskuddsnivået til studieforbundene. Vi mener det er viktig at tilskuddet ikke bare videreføres, men økes. Hver krone fylkeskommunen investerer, gir stor samfunnsverdi som både innbyggere og lokalsamfunnene vil merke. Det skaper positive ringvirkninger og bidrar til en sterk og bærekraftig frivillig sektor, som er rustet til å kunne imøtekomme og være med på å realisere fylkeskommunes mål og satsinger som ble nevnt her.

Avslutningsvis vil vi si at vi setter stor pris på at fylkesråden ønsker å styrke partnerskapet med de frivillige organisasjonene, og at vi anses som nøkkelaktører for regional utvikling.

Vofo Akershus har nylig signert partnerskapsavtalen, og vi ser veldig frem til et tett og godt samarbeid i årene som kommer.

Med hilsen
Voksenopplæringsforbundet Akershus

Jan Tore Berg

Xiaowei Aakervik

Leder

Rådgiver